

**КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН ЖОГОРКУ СОТУНУН
КОНСТИТУЦИЯЛЫК ПАЛАТАСЫНЫН СУДЬЯЛАР КОЛЛЕГИЯСЫНЫН
АНЫКТАМАСЫ**

Афтандил Камчыбекович Кадыркуловдун кайрылуусун өндүрүшкө
кабыл алуудан баш тартуу жөнүндө

2021-жылдын 26-январы

Бишкек шаары

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясынын төмөнкү курамы: Л.П. Жумабаев, Ж.И. Саалаев, М.Р. Бобукеева, катчы К.А. Аблакимовдун катышуусунда Афтандил Камчыбекович Кадыркуловдун кайрылуусун карап чыгып, төмөнкүлөрдү

Т А П Т Ы:

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасына 2020-жылдын 16-декабрында А.К. Кадыркуловдун "Кыргыз Республикасынын укук коргоо органдарында кызмат өтөө жөнүндө" Кыргыз Республикасынын Мыйзамынын 85-беренесинин 1-бөлүгүнүн 3-пунктунун "а" пунктчасы Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 5-беренесинин 1, 3-бөлүктөрүнө, 6-беренесинин 1, 2, 3-бөлүктөрүнө, 9-беренесинин 1-бөлүгүнө, 16-беренесинин 1, 2, 3-бөлүктөрүнө, 20-беренесинин 1, 2, 3-бөлүктөрүнө, 22-беренесинин 1-бөлүгүнө, 31-беренесинин 4-бөлүгүнө, 42-беренесинин 1, 3-бөлүктөрүнө карама-каршы келет деп таануу жөнүндө өтүнүчү келип түшкөн.

Арыз берүүчүнүн пикиринде, талашылып жаткан ченем анын жаш курагына карата кемсинтип, жарандардын жашоо шартын жана эркиндигин басынтууга багытталган иш чара катары карап, анын эмгекти эркин тандоого болгон укугун басмырлайт. Мындан тышкары, А.К. Кадыркуловдун

айтымында, талашылып жаткан ченем анын укуктарын жана эркиндиктерин жокко чыгарып, кадыр-баркына, тажрыйбасына карата психологиялык кысымга алып келип, коомду жаш курагына жараша жаш-карыга бөлүп, жаш курактагы адамдар тарабынан анын жаш курагына карата үстөмдүк кылат.

Муну менен катар, кайрылуу субъектиси талашылып жаткан ченем анын эркин эмгектенүүсүнө, жөндөмдүүлүгүнө жана тандоосуна болгон укугун кемсинтип, негизсиз 55 жаштан кийин укук коргоо органдарында иштөөгө чектөө салып, Конституция тарабынан берилген укуктарын бузуп, ар кандай ойлонууларга алып келип, ага карата моралдык жана психологиялык кысымдарга алып келүүдө деп эсептейт.

Арыздануучу Кыргыз Республикасынын Конституциясынын 5-беренесинин 1, 3-бөлүктөрүнө, 6-беренесинин 1, 2, 3-бөлүктөрүнө, 9-беренесинин 1-бөлүгүнө, 16-беренесинин 1, 2, 3-бөлүктөрүнө, 20-беренесинин 1, 2, 3-бөлүктөрүнө, 22-беренесинин 1-бөлүгүнө, 31-беренесинин 4-бөлүгүнө, 42-беренесинин 1, 3-бөлүктөрүнө шилтеме жасап, талашылып жаткан ченемдин жогоруда аталган конституциялык жоболорго дал келбейт жана анын жаш курагына, физиологиялык абалына карата болгон басмырлоо деп эсептейт.

Өтүнүчтүн авторунун пикиринде, адамдын 55 жаштан кийин укук коргоо органдарынын катарында кызмат өтөй албайт деген пикир илимий жактан далилденбей, айрым бир адамдар тарабынан эле ойлонуп табылып, ал мыйзамга киргизилген. Ушуга байланыштуу, А.К. Кадыркулов Ички иштер министрлиги көп жылдардан бери Кыргыз Республикасынын укук коргоо органдарынын катарында кызмат өтөгөн кызматкерлердин Конституцияда каралган укуктарын бузуп келет деп эсептейт.

Жогоруда баяндалгандардын негизинде, кайрылуу субъектиси талашылып жаткан ченемди Кыргыз Республикасынын Конституциясына карама-каршы келет деп табууну суранат.

Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясы кайрылууну изилдеп чыгып, "Кыргыз

Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө" конституциялык Мыйзамдын 28-беренесинин 2-бөлүгүнүн негизинде текшерүүнү жүргүзгөн судья Л.П. Жумабаевдин маалыматын угуп, төмөнкү тыянакка келди.

Арыз ээсинин кайрылуусунда көтөрүлгөн маселе буга чейин Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын кароосуна коюлгандыгын белгилей кетүү керек. Тактап айтканда анын 2014-жылдын 30-апрелиндеги чечиминде мамлекеттик кызмат тармагында өзгөчө талаптар менен чектөөлөрдү, анын ичинде мамлекеттик кызматчы үчүн тиешелүү жаш куракты орнотуу, мамлекеттик кызматчылардын эмгек ишинин шартталган өзгөчөлүгү, Конституция тарабынан каралган укуктар менен эркиндиктерди бузуу же чектөө катары каралбашы керек. Мамлекеттик кызмат тармагында укуктук жөнгө салуу тармагындагы мындай өзгөчөлүк турукташтыруулук принциптерин ишке ашырууну, кесиптикти, компетенттүүлүктү, ордун басуучулукту, орун алмашуучулукту жана мамлекеттик кызмат тутумунун ар дайым жакшыруусун камсыз кылат деп белгиленген.

Мындан тышкары, судьялар коллегиясы Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын 2014-жылдын 14-майындагы Чечиминдеги чектелген жаш куракка жеткендигине байланыштуу запаска чыгаруу мыйзам тарабынан бекитилген жалпы эреже болуп саналат жана юридикалык окуянын башталышы катары каралат, мыйзам аны менен кызматтык укук мамилелеринин токтотулушун, ички иштер органынын кызматкерлеринин укуктук статусун өзгөртүү мүмкүнчүлүгүн байланыштырат деген укуктук көз карашын белгилейт.

Ал эми "Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө" конституциялык Мыйзамдын 28-беренесинин 3-бөлүгүнүн 5-пунктуна ылайык, эгерде кайрылууда көрсөтүлгөн маселенин конституциялуугу Конституциялык палата тарабынан текшерилсе жана анын

өз күчүн сактаган актысы бар болсо судьялар коллегиясы кайрылууну өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартат.

Жогоруда аталган тыянактардын негизинде, "Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасы жөнүндө" конституциялык Мыйзамдын 28-беренесинин 2-бөлүгүн, 3-бөлүгүнүн 5-пунктун жетекчиликке алып, Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасынын судьялар коллегиясы

А Н Ы К Т А Д Ы:

1. Афтандил Камчыбекович Кадыркуловдун өтүнүчү өндүрүшкө кабыл алуудан баш тартылсын.

2. Келтирилген өтүнүч жана ага тиркелген материалдар арыз берүүчүгө кайтарылып берилсин.

3. Аныктама Кыргыз Республикасынын Жогорку сотунун Конституциялык палатасына даттанылышы мүмкүн.

Судьялар коллегиясы:

Л.П. Жумабаев

Ж.И. Саалаев

М.Р. Бобукеева